

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Sžo/50/2013
Identifikačné číslo spisu:	7012201510
Dátum vydania rozhodnutia:	22.10.2013
Meno a priezvisko:	CSc., JUDr. Eva Babiaková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:7012201510.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa: Y. R., bytom T. XXX/X, H., proti odporcovi: Centrum právnej pomoci, Kancelária Svidník, so sídlom Sov. hrdinov 102, Svidník, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu č. 2N 4041/12, Ev. č. 2408/12 zo dňa 4. decembra 2012, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 3Sp/27/2012-87 zo dňa 29. mája 2013, jednohlasne, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 3Sp/27/2012-87 zo dňa 29. mája 2013 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Košiciach potvrdil rozhodnutie odporcu č. 2N 4041/12, Ev. č. 2408/12 zo dňa 4. decembra 2012, ktorým tento nepriznal navrhovateľovi uplatnený nárok na poskytovanie právnej pomoci podľa § 10 ods. 5 zákona č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 8/2005 Z. z. (ďalej len „zákon č. 237/2005 Z. z.") z dôvodu, že na základe údajov uvedených v žiadosti a priložených listinných dôkazov mal odporca preukázať, že navrhovateľ nespĺňa podmienky na poskytnutie právnej pomoci v zmysle § 6 zákona č. 327/2005 Z. z., keďže nie je možné vylúčiť zrejmu bezúspešnosť sporu, čím žiadateľ nesplnil jednu z troch kumulatívnych podmienok pre priznanie nároku na právnu pomoc. O trovách konania rozhodol krajský súd podľa § 250l ods. 2 v spojení s § 250k ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.") tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal, nakoľko navrhovateľ nebol v konaní úspešný a odporca toto právo zo zákona nemá.

Z odôvodnenia uvedeného rozsudku vyplýva, že krajský súd napadnuté rozhodnutie podľa § 250q ods. 2 O.s.p. potvrdil, keď dospel k záveru, že v danom prípade sa odporca dôsledne a dostatočne vypořiadal so splnením podmienky uvedenej v § 6 ods. 1 písm. b/ zákona č. 327/2005 Z. z., či nejde o zrejmu bezúspešnosť sporu. Uvedené skúmal vzhľadom na žiadosti o poskytnutie právnej pomoci a pripojené dovolanie, podané navrhovateľom na Najvyšší súd Slovenskej republiky prostredníctvom Okresného

súdu Bardejov, v ktorom uviedol, že podáva dovolanie proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 25. apríla 2012, č. k. 18CoPr/2/2011 v spojení s rozsudkom Okresného súdu Bardejov z 16. mája 2011, č. k. 4C/97/2010-71, keď ako jeho dôvody označil § 241 ods. 1 písm. b/, c/ O.s.p., t.j. že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, a že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Mal za to, že odporca sa v odôvodnení preskúmaného rozhodnutia podrobne a dôsledne vysporiadal s otázkou, či vo veci sú splnené podmienky na podanie dovolania, keď poukázal na to, že Krajský súd v Prešove vo výroku rozsudku, proti ktorému navrhovateľ podal dovolanie, a ktorým potvrdil rozsudok okresného súdu nevyslovil, že proti rozsudku možno dovolanie podať, čím táto podmienka na podanie dovolania nebola splnená. Ďalej uviedol, že odporca správne poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 21. marca 2012 vo veci sp. zn. 6Cdo/53/2012, z ktorého vyplýva, že „dovolacie námietky, nesúhlas dovolateľa so skutkovým zistením súdov v základnom konaní vyvolaným z hodnotenia vykonaných dôkazov v zmysle § 241 ods. 2 O.s.p., nemôžu byť dôvodom dovolania, pretože týmto nemôže byť samo o sebe nesprávne skutkové zistenie. Dovolanie nie je ďalším odvolaním, ale je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným na nápravu len výslovne uvedených procesných a hmotnoprávných väd, uvedených v § 241 O.s.p. Preto sa dovolaním nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvého a druhého stupňa, ani prieskumu hodnotenia nimi vykonaného dokazovania. Preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, a to ani v súvislosti s právnym posúdením veci, nemôže dovolací súd už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy.“ V nadväznosti na uvedené odporca poukázal na skutočnosť, že podstatná a hlavná námietka, ako to vyplýva z obsahu pripojeného dovolania, je tvrdenie, že prvostupňový súd na jeho dôkazy neprihliadal, a preto mal dospieť k nesprávnemu právnemu záveru. Súčasne dal do pozornosti, že navrhovateľ v pripojenom dovolaní uviedol, že rozhodnutie krajského súdu, proti ktorému podáva dovolanie, má inú procesnú vadu, avšak konkrétne neuviedol, o akú procesnú vadu ide.

Ďalej uviedol, že ustanovenie § 242 druhá veta O.s.p. ukladá dovolaciemu súdu prihliadať vždy aj na prípadnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p., teda dovolanie sa pripúšťa proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. Zároveň však dodal, že existenciu žiadnej podmienky dovolania uvedenej v § 237 O.s.p. sám navrhovateľ neuviedol v pripojenom dovolaní, ktorých existenciu nezistil ani odporca, ako ani súd prvého stupňa.

Súd prvého stupňa sa stotožnil s názorom odporcu, že v danej veci nemožno vylúčiť zrejmu bezúspešnosť sporu v dovolacom konaní, zároveň sa stotožnil so skutočnosťou, že nesplnenie hoci aj len jednej z podmienok pre priznanie nároku na poskytnutie právnej pomoci stanovenej v § 6 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z. z. má za následok negatívne rozhodnutie o nároku na poskytnutie právnej pomoci. Odporca taktiež uviedol, že splnením ďalších podmienok stanovených v cit. ustanovení zákona č. 327/2005 Z. z. sa nezaoberal z dôvodu nutnosti kumulatívneho splnenia zákonom stanovených podmienok pre priznanie nároku. Pokladal za potrebné doplniť, že z obsahu žiadosti navrhovateľa vyplýva, že tento by spĺňal podmienku na priznanie nároku na poskytnutie právnej pomoci stanovenú v § 6 ods. 1 písm. a/ zákon č. 327/2005 Z. z., keďže jeho príjem nepresahuje 1,4 násobok sumy životného minima z dôvodu, že je poberateľom dávky v hmotnej núdzi.

Vo vzťahu k námietke navrhovateľa, vznesenej na súdnom pojednávaní, že odporca svojím rozhodnutím prejedlikoval rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorý je oprávnený rozhodovať o dovolaní, uviedol, že túto nemohol považovať za opodstatnenú, nakoľko odporca je pri rozhodovaní o poskytnutí právnej pomoci viazaný zákonom č. 327/2005 Z. z. a musí skúmať, či sú splnené všetky podmienky stanovené v jeho § 6 ods. 1 na poskytnutie právnej pomoci bez finančnej účasti. Za tým účelom je povinný aj zisťovať, či nejde o zrejmu bezúspešnosť sporu, čo však neznamená, že by tým mal prejedlikovať rozhodnutie vo veci, o ktorej je oprávnený rozhodovať iba súd. Nevyhovením žiadosti navrhovateľa na poskytnutie právnej pomoci, mu nebola odňatá možnosť konať pred súdom v dovolacom konaní. Krajský súd ďalej konštatoval, že z obsahu pripojeného spisu vyplýva, že navrhovateľ dovolanie podal v zákonnej lehote. Rovnako tak prisvedčil tvrdeniu, že podľa § 241 ods. 1 druhá veta O.s.p. dovolateľ musí byť zastúpený advokátom pokiaľ nemá právnické vzdelanie buď sám,

alebo jeho zamestnanec, ktorý za neho koná. Doplnil, že skutočnosť, že navrhovateľ podal dovolanie, pričom nie je zatiaľ zastúpený advokátom je vadou odstrániteľnou postupom, keď sa navrhovateľ dá zastupovať advokátom, ktorého si sám vyberie. Zdôraznil, že preskúmané rozhodnutie je len rozhodnutím o tom, že navrhovateľ nespĺňa zákonné podmienky na právo, aby mu bola poskytnutá právna pomoc z radov advokátov bez finančnej účasti. O dovolaní, ktoré navrhovateľ podal, bude rozhodovať Najvyšší súd Slovenskej republiky v rámci dovolacieho konania.

Za nedôvodnú pokladal aj námietku navrhovateľa, že bol v konaní pred všeobecnými súdmi diskriminovaný, pretože z pripojených listinných podkladov, ktoré sú obsahom administratívneho spisu, a ktoré pripojil navrhovateľ k podanému opravnému prostriedku, nevyplyva, že súdy v konaní o jeho nároku postupovali diskriminačne. Mal za to, že v prejednávanej veci nie je ani náznak, že by odporca postupoval voči navrhovateľovi diskriminačne v nejakom smere, nakoľko z obsahu administratívneho spisu, ako aj z odôvodnenia preskúmaného rozhodnutia jednoznačne vyplýva to, že odporca pri rozhodovaní o žiadosti navrhovateľa na poskytnutie právnej pomoci postupoval iba podľa zákona č. 327/2005 Z. z.

Na záver súd prvého stupňa poukázal aj na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 22. augusta 2012 vo veci sp. zn. 6Sžo/36/2011, v ktorom sa uvádza: „Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky prisvedčil argumentácii žalovaného v tom, že za správny nemožno považovať výklad, že posúdenie otázky zrejmej bezúspešnosti sporu má ponechať len na tvrdení žiadateľa s tým, že potom by posudzoval len otázku materiálnej núdze žiadateľa a otázku hodnoty sporu, pričom by priznal nárok aj v prípade, keď žiadateľ nemá dôkaz, ktorým by pred súdom preukázal oprávnenosť jeho nároku. Takýto postup by totiž znamenal v jednotlivých prípadoch uplatnenie šikanózných návrhov a návrhov založených na tvrdení žalobcu, ktoré nevie preukázať. Stotožnil sa tiež s názorom žalovaného, že za účelom odbremenenia súdov od tzv. šikanózných a bagatelných návrhov zákon č. 327/2005 Z. z. citovaným ustanovením § 8 mu (Centru právnej pomoci) zveril právomoc tieto návrhy „eliminovať“ v podobe vydávaní negatívnych rozhodnutí o nepriznaní nároku na poskytnutie právnej pomoci, a to z dôvodu nesplnenia jednej z kumulatívnych podmienok priznania tohto nároku.“

Proti rozsudku krajského súdu podal navrhovateľ včas odvolanie, žiadajúc zmenu rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 3Sp/27/2012-87 zo dňa 29. mája 2013. V podanom odvolaní poukázal na skutočnosť, že dňa 13. júla 2012 podal na Okresnom súde Bardejov dovolanie voči rozsudku Krajského súdu v Prešove (sp. zn. 18CoPr/2/2011). Zdôraznil, že uvedené dovolanie písal sám, pričom nemá právne vzdelanie. Uviedol, že v súvislosti s podaním dovolania žiadal Najvyšší súd Slovenskej republiky o oslobodenie od súdnych poplatkov z dôvodu, že je evidovaný na úrade práce a je poberateľom dávky v hmotnej núdzi. Uznesením Krajského súdu v Prešove sp. zn. 7CoPr/2/2012 zo dňa 27. septembra 2012 mu bolo priznané oslobodenie od platenia súdnych poplatkov. Ďalej uviedol námietku zhodnú s podaným dovolaním, že v zmysle § 241 ods. 1 písm. b/, c/ O.s.p. konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, pričom toto súčasne spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

Odporca v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhol, aby odvolací súd rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 3Sp/27/2012-87 zo dňa 29. mája 2013 v celom rozsahu potvrdil. Uviedol, že trvá na svojom rozhodnutí sp. zn. 2N 4041/12 ev. č. 2408/12 zo dňa 4. decembra 2012, ako aj na jeho dôvodoch v predmetnom rozhodnutí uvedených. Taktiež v celom rozsahu zotrval na svojom písomnom vyjadrení zo dňa 23. januára 2013, doručenom krajskému súdu spolu s celým žurnalizovaným spisom sp. zn. 2N 4041/12.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 v spojení s § 250ja O.s.p. preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo v rozsahu dôvodov odvolania podľa § 212 ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa je dôvodné.

Podľa § 244 ods. 1 O.s.p. v správnom súdnictve preskúmajú súdy na základe žalôb alebo opravných

prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Najvyšší súd Slovenskej republiky dáva do pozornosti, že úlohou súdu pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu podľa piatej časti tretej hlavy Občianskeho súdneho poriadku (§§ 250l a nasl. O.s.p.) je posudzovať, či správny orgán vecne príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkmi konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi ako aj s procesnoprávnymi predpismi.

Úlohou krajského súdu v predmetnej veci bolo postupom podľa ustanovení tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku preskúmať zákonnosť postupu a rozhodnutia žalovaného správneho orgánu, ktorým tento podľa ustanovenia § 10 ods. 5 zákona č. 327/2005 Z. z., účinného v čase vydania napadnutého rozhodnutia, navrhovateľovi nepriznal nárok na poskytnutie právnej pomoci.

Krajský súd zhodne so zistením správneho orgánu a jeho právnym záverom konštatoval, že v danej veci nemožno vylúčiť zrejmu bezúspešnosť sporu v dovolacom konaní, keďže vo veci nie sú splnené podmienky na podanie dovolania, pričom zdôraznili, že Krajský súd v Prešove vo výroku potvrdzujúceho rozsudku, proti ktorému navrhovateľ podal dovolanie, nevyslovil, že proti rozsudku možno dovolanie podať. Taktiež zhodne vyslovili, že nesplnenie hoci aj len jednej z podmienok pre priznanie nároku na poskytnutie právnej pomoci stanovenej v § 6 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z. z. má za následok negatívne rozhodnutie o nároku na poskytnutie právnej pomoci, preto sa splnením ďalších podmienok stanovených v cit. zákonom ustanovení nezaoberal.

Krajský súd sa vo svojom rozsudku vyporiadal s časťou námietok navrhovateľa, pričom „v ďalšom“ odkázal na odôvodnenie rozhodnutia odporcu, s ktorého názorom sa plne stotožnil.

Naplnením práva účastníka na spravodlivé súdne konanie, zakotveného v čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) je okrem iného aj dodržanie procesnoprávneho rámca rozhodovania zo strany konajúceho súdu. Sudcovia sú pri výkone svojej funkcie nezávislí, no zároveň sú pri rozhodovaní viazaní platnými a záväznými prameňmi práva.

Súd v správnom súdnictve pri preskúmaní zákonnosti napadnutého rozhodnutia a postupu správneho orgánu postupuje v súlade s ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku. Procesným právom účastníka konania je právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia vyjadrené v povinnosti súdu odôvodniť rozsudok spôsobom upraveným v ustanovení § 157 ods. 2 O.s.p. Toto právo účastníka, resp. povinnosť súdu je jedným z čiastkových práv obsiahnutých pod požiadavkou práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 46 ústavy. Rozhodnutie súdu má obsahovať odpovede na argumenty prednesené účastníkmi konania, pričom úvahy, ktoré viedli súd ku konkrétnemu rozhodnutiu, musia vychádzať z platných hmotnoprávných predpisov a musia byť presvedčivé.

V správnom súdnictve je (krajský) súd viazaný obsahom jednotlivých bodov žaloby a v odôvodnení rozhodnutia sa musí s nimi vyporiadať. Len Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky ako odvolaciemu súdu v správnom súdnictve zákon umožňuje, ak sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, v odôvodnení sa obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody (§ 219 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 prvá veta O.s.p.); ak Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhoduje ako odvolací súd v obdobnej veci, aká už bola predmetom konania pred odvolacím súdom, môže v odôvodnení poukázať už len na podobné rozhodnutie, ktorého celý text v odôvodnení uvedie (§ 250ja ods. 7 O.s.p.).

Citované zákonné ustanovenia sa na krajský súd ako súd prvého stupňa v správnom súdnictve nevzťahujú a nerešpektovaním platných princípov na riadne odôvodnenie rozhodnutia krajský súd v správnom súdnictve odníma účastníkovi možnosť náležite skutkovo a aj právne argumentovať proti

rozhodnutiu súdu (rozsudku krajského súdu), voči ktorému má právo podať opravný prostriedok (odvolanie).

Z citovaného odôvodnenia rozsudku vyplýva, že krajský súd sa uvedených zákonných zásad dôsledne nepridržiaval, keď v odôvodnení poukázal na odôvodnenie napadnutého rozhodnutia. Následkom tohto postupu sa jeho rozhodnutie stalo nepreskúmateľným pre nedostatok dôvodov, a preto mu chýba presvedčivosť požadovaná zákonom (§ 157 ods. 2 posledná veta v spojení s § 246c ods. 1 prvá veta O.s.p.).

Úlohou súdu v správnom súdnictve je preskúmavanie zákonnosti rozhodnutia a postupu správnych orgánov. Svoj právny záver vyjadrený v prvom rade vo výroku rozsudku alebo uznesenia, ktorým rozhodnú o žalobe, resp. opravnom prostriedku, a následne rozvedený v odôvodnení rozhodnutia, by mali opierať o vyhodnotenie tvrdení účastníkov konania, konfrontujúc ich jednak navzájom, hľadajúc sporné a nesporné tvrdenia, a tiež o konfrontáciu jednotlivých tvrdení so skutkovým (vyplývajú skutkové tvrdenia z dostupných dôkazných prostriedkov) a právnym stavom v čase vydania napadnutého rozhodnutia. Pokiaľ aj súd v správnom súdnictve dospeje k záverom totožným so závermi niektorého z účastníkov konania, je namieste túto názorovú zhodu vyjadriť rétorikou hodnotenia, t.j. vysloviť, že tieto právne názory či závery sú podľa názoru súdu vecne a právne správne (alebo naopak nesprávne).

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací z uvedených dôvodov napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 221 ods. 1 písm. f/ v spojení s § 250ja ods. 3 druhá veta O.s.p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 221 ods. 2 O.s.p.).

V ďalšom konaní krajský súd vec znovu prejedná, dôsledne sa vysporiada s námietkami navrhovateľa, znova o podanom návrhu rozhodne a svoje rozhodnutie náležite odôvodní, súc viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 250ja ods. 4 O.s.p.).

V ďalšom rozhodnutí rozhodne prvostupňový súd aj o náhrade trov tohto odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 v spojení s § 246c O.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.